

บทที่ 1

บทนำ

องุ่นเป็นไม้ผลที่มูลนิธิโครงการหลวงส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกเป็นอาชีพเนื่องจากสามารถสร้างรายได้ต่อพื้นที่ได้ดีซึ่งเหมาะสำหรับพื้นที่สูงที่มีพื้นที่อย่างจำกัดและต้องใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอีกทั้งการปลูกองุ่นยังสามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรจากการเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้อีกด้วย โดยในปี พ.ศ. 2561 มีเกษตรกรในพื้นที่โครงการหลวงที่ปลูกองุ่นเป็นอาชีพ จำนวน 116 รายพื้นที่ปลูก 112.70 ไร่และให้ผลผลิตแล้วจำนวน 31.34 ตัน มูลค่ารวม 4.97 ล้านบาท (งานพัฒนาและส่งเสริมไม้ผลขนาดเล็ก มูลนิธิโครงการหลวง, 2561) นอกจากนี้สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ขยายผลความสำเร็จของมูลนิธิโครงการหลวงไปยังพื้นที่ของโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงได้นำองค์ความรู้ในการปลูกองุ่นของมูลนิธิโครงการหลวงส่งเสริมให้เกษตรกรปัจจุบันมีการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกองุ่น จำนวน 293 ราย 6,930 ตัน ให้ผลผลิตแล้วจำนวน 47.73 ตัน มูลค่ารวม 7.05 ล้านบาท (งานไม้ผล สำนักพัฒนาสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน), 2561) โดยพันธุ์ที่ปลูกส่วนใหญ่ คือ องุ่นพันธุ์ Beauty Seedless ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตและคุณภาพดีในฤดูหนาวแต่ในฤดูฝนผลผลิตมีคุณภาพต่ำ และเป็นพันธุ์ที่ใช้ส่งเสริมให้แก่เกษตรกรเพียงพันธุ์เดียว ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2557 - 2560 ได้ทดสอบพันธุ์องุ่นจำนวน 24 พันธุ์ โดยปลูกทดสอบที่สถานีเกษตรหลวงปางดะ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่ พบว่า มีพันธุ์องุ่นที่มีผลผลิตคุณภาพดี ที่มีชื่อหรือผลขนาดใหญ่ รสชาติหวานและกรอบ และให้ผลผลิตสูง (เปอร์เซ็นต์กิ้งใหม่ที่ออกดอกสูงกว่า 60 เปอร์เซ็นต์) จำนวน 6 พันธุ์ คือ Marroo Seedless, Thompson Seedless, Flame Seedless, Perlette, Red Globe และ JG05 (จิระนิลและคณะ, 2560) เพื่อเพิ่มพันธุ์องุ่นที่สามารถส่งเสริมปลูกเป็นการค้าได้ให้มีจำนวนและความหลากหลายมากขึ้น อันจะเป็นการสร้างโอกาสทางการตลาด แต่จากการขยายพื้นที่ปลูกองุ่นเพิ่มมากขึ้นและพื้นที่สูงมีความหลากหลายจึงต้องศึกษาอิทธิพลของระดับความสูงของพื้นที่ต่อปริมาณและคุณภาพผลผลิตองุ่นรับประทานสดพันธุ์ต่างๆ เพื่อแบ่งพื้นที่การปลูกองุ่นแต่ละพันธุ์ (Zoning) ให้เหมาะสมกับพื้นที่แต่ละระดับความสูงและสร้างทางเลือกให้แก่เกษตรกรบนพื้นที่สูง และการผลิตองุ่นรับประทานสดชนิดไม่มีเมล็ดให้มีปริมาณและคุณภาพสูงนั้นจำเป็นต้องใช้สารจิบเบอเรลลิก แอซิด (GA_3) ทุกช่วงการเจริญเติบโตของช่อองุ่น เช่น ใช้ยัดช่อดอก ใช้ปลิดผล และใช้ขยายขนาดของผลและช่อผล แต่ยังไม่มีการศึกษาในด้านปริมาณและระยะเวลาที่ใช้ GA_3 สำหรับองุ่นพันธุ์ใหม่บนพื้นที่สูงที่มีผลขนาดเล็ก ช่อผลสั้น โดยเฉพาะองุ่นพันธุ์ Perlette และ Marroo Seedless เพื่อขยายขนาดของผลและช่อผลให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งเป็นการเพิ่มปริมาณผลผลิตองุ่นต่อช่อและต่อต้นได้

นอกจากนี้ จำเป็นต้องวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในการปลูกองุ่นพันธุ์ Beauty Seedless เพื่อให้ได้ผลผลิตต่อพื้นที่สูงขึ้นและมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันมีระบบการปลูกองุ่นหลายแบบจากต่างประเทศ เช่น การปลูกองุ่นแบบจำกัดราก แต่ยังไม่มีการศึกษาเปรียบเทียบวิธีการปลูก ปริมาณผลผลิตต่อพื้นที่ ไปจนถึงต้นทุน

การผลิต ของระบบการปลูกองุ่นต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับเกษตรกรใช้เป็นแนวทางสำหรับการปลูกองุ่นในประเทศไทยและจะเป็นการเพิ่มโอกาสทางการตลาดสำหรับเกษตรกรบนพื้นที่สูงและลดการนำเข้าองุ่นจากต่างประเทศได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการปลูกองุ่นพันธุ์ Beauty Seedless ที่สามารถเพิ่มผลผลิต
2. เพื่อการศึกษาอิทธิพลของระดับความสูงของพื้นที่ 3 ระดับต่อปริมาณและคุณภาพผลผลิตองุ่นรับประทานสดพันธุ์ที่มีศักยภาพ
3. เพื่อศึกษาความเข้มข้นและระยะการใช้ GA_3 ในการเพิ่มผลผลิตองุ่น พันธุ์ Perlette และ Marroo Seedless

ขอบเขตการดำเนินงาน

1. การศึกษารูปแบบการปลูกองุ่นพันธุ์ Beauty Seedless จำนวน 3 รูปแบบ คือ การปลูกองุ่นแบบปลูกลงดิน ปลูกในภาชนะแบบจำกัดราก และปลูกในถุงเพาะชำ
2. การศึกษาอิทธิพลของระดับความสูงของพื้นที่ 3 ระดับ (500, 800 และ 1,400 เมตร) ต่อปริมาณและคุณภาพผลผลิตขององุ่นรับประทานสด จำนวน 8 พันธุ์
3. การศึกษาความเข้มข้นและระยะการใช้ GA_3 ในการเพิ่มผลผลิตองุ่น พันธุ์ Perlette และ Marroo Seedless